

[Aksel Larsen.]

animere dem til at foretage nyanskaffelser i et driftsmæssigt egentlig uforvarligt eller uforudt tempo. Så må andre erstatte det skattetab, staten derved lider, og så må hele samfundet betale det nationaløkonomiske porcelæn, som derved slås i stykker.

Ja, jeg holder i særdeleshed denne tale til folkettinget, også til den højtærede finansminister, men jeg forstår, at han ikke er interesseret i at vide, hvad der bliver sagt om hans lovforslag. Alligevel vil jeg nu gå over til de to sidste hovedspørgsmål: hvordan skal skattelovgivningen i øvrigt være, hvis momsens indføres, og hvilke sociale kompensationer skal den ledsages af?

Hvordan ser det ud med de skattelettelser, der ifølge al hidtidig tale skulle ledsage meromsens indførelse, og som vi har hørt så meget om? Ja, herom har vi det ærede medlem hr. Peter Nielsens lysegrønne håb og den højtærede finansministers mere kontante beregninger. Ifølge disse beregninger skulle merværdiomsens for 1966-67 kunne give et provenu på 4.680 mill. kr.; derfra skal dog trækkes engrosomsens bortfald samt godtgørelse til boligbyggeriet, og så bliver der 2.100 mill. kr. til rest. Imidlertid skal i løbet af 1966-67 engrosomsens refunderes; til rest bliver så 1.500 mill. kr. Dette her begynder jo at minde om historien om kongen, der ikke kunne forstå, hvorfor han ikke fik mere ind i skat, skønt bønderne jamrede over, at de blev flået til skindet. Ved et stort gilde, hvor man sad omkring det runde bord, spurgte kongen sin nærmeste rådgiver, hvordan det kunne gå til. Denne sagde: „Det skal jeg illustrere, Deres Majestæt“, hvorefter han tog en klump smør i hånden, gav den til sin sideemand og bad ham lade den gå videre rundt om bordet og ende hos kongen. Da smørret nåede tilbage til kongen, var der næsten ingenting igen. Kongen sagde: „Der er jo næsten ikke noget tilbage“. „Nej, Deres Majestæt“, svarede rådgiveren, „sådan går det også med skatten, når den skal gå gennem så mange hænder, før den kommer ind“. Her skal skatten, meromsen, måske ikke gennem så mange hænder, før den kommer ind, men her skal den bruges til så mange forskellige formål, at vi nu foreløbig er nået dertil, at der kun er omtrent 1.500 mill. kr. igen. Og så

oplyses det, at overgangsvanskeligheder vil skære dette beløb yderligere ned med 300 mill. kr.

Der er så 1.200 mill. kr. igen til skattelettelser og kompensationer. Herom siger finansministeren i fremsættelsen, at den konkrete størrelse af skattelettelserne dernæst vil afhænge af 3 forhold: for det første af afgørelsen af, hvorvidt samtlige punkt-skatte skal opretholdes med de satser, der nu er gældende; for det andet af forholdet mellem stigningen i statens indtægter i øvrigt og stigningen i udgifterne og for det tredje af størrelsen af det kasseoverskud, der må anses for nødvendigt. Han har imidlertid et fjerde forbehold, idet han endelig siger, at det er nødvendigt at se på den forøgelse af afgiftsbelastningen for familier med mindre indkomster og familier med børn, der følger af merværdiafgiften, og tage spørgsmålet om kompensation i betragtning, før skattelettelserne kan endeligt fastlægges.

Det er altså en ligning med 4 ubekendte, og ingen ved, hvordan den skal løses, eller hvad løsningen bliver. Det turde imidlertid være givet, at en skattereform er nødvendig i forbindelse med indførelse af merværdiafgiften, og at et lovforslag om merværdiafgift overhovedet ikke kan tænkes færdiggjort fra folkettinget, før man samtidig er klar over, hvori en sådan skattereform skal bestå, hvordan skatteskalen for indkomst-skat skal være i fremtiden, og hvordan det skal være med de sociale kompensationer.

Det er meget godt, at det ærede medlem hr. Peter Nielsen optimistisk siger, at nu skal vi have dette gjort færdigt i september, og så tilføjer — jeg refererer efter mine notater: lad os få merværdiomsens så hurtigt som muligt, så befolkningen kan få trykke kår og ved, hvad den skal betale i skat. Ja, hvis trykke kår er ensbetydende med, at man ved, man skal betale mere i skat, kunne det måske godt være, at det kunne lade sig gøre; men jeg tillader mig at stille mig meget tvivlende over for, at vi kan få dette lovforslag gjort til lov i løbet af en sommer eller blot i indeværende år. Bortset fra meget væsentlige mangler i lovforslaget savner vi alt, hvad der ellers skal til, for at vi kan bedømme lovforslagets muligheder og virkninger. Nok er regeringspartiet dristigt, og nok er finansministeren dristig,